

D 5/08

Revisorsnämnden (RN) har den 18 september 2006 mottagit en anonym anmälan avseende auktoriserade revisorn A-son. Anmälaren gör gällande att A-son är vald revisor i fyra redovisningsbyråer vilka handhar redovisningen åt ett antal av A-sons revisionsklienter.

A-son har yttrat sig över anmälan. Av hennes svar till RN framgår i huvudsak följande.

Ett av de fyra företagen som anmälan avser bedriver ingen redovisningsverksamhet. I de övriga tre är hon vald revisor i två redovisningsbyråer och revisorssuppleant i en. Den senare handhar dock inte redovisningen åt någon av hennes revisionsklienter. De två andra, nedan benämnda NAB och KUR, handhar redovisningen åt 24 av hennes revisionsklienter. A-son har fram till och med den 31 juli 2006 varit anställd hos en större revisionsbyrå. Hon prövade sitt oberoende enligt analysmodellen och enligt revisionsbyråns interna regler. A-son registrerade sin egen rörelse, X AB, hos Bolagsverket den 13 september 2006. Hennes förändrade arbetsförhållanden gjorde att hon måste bedöma känsligheten för ekonomiskt beroende ur ett annat perspektiv. Eftersom oberoendefrågorna och jävsfrågorna är centrala för henne som revisor, ingick det i hennes planer att avgå som revisor i redovisningsbyråerna NAB och KUR.

A-son har varit vald revisor i NAB sedan år 1991. I oktober 2006 handhade NAB redovisningen åt tolv av hennes revisionsklienter. Faktureringen avseende dessa 12 revisionsuppdrag uppgick det senaste året till cirka 120 000 kr. A-son har innehaft de flesta av dessa revisionsuppdrag sedan början av 1990-talet. Hon bedömde att arvodet från dessa revisionsuppdrag var begränsat och hon ansåg även att det förhållandet att uppdragen avsåg verksamheter på annan ort än hennes bostadsort minskade oberoendehotet vad gäller vänskap etc. Hon gjorde bedömningen av sitt oberoende utifrån ett helhetsperspektiv och kände inte något obehag över situationen. A-son avgick som revisor i NAB den 3 oktober 2006.

A-son valdes till revisor i KUR i januari 2005. Under år 2006 registrerades hon som revisor i 12 bolag för vilka KUR handhade redovisningen. Hon hade under våren 2006 vid något kurstillfälle fått information om att revisionsuppdraget hos KUR kunde rubba hennes oberoende. Hon ansåg emellertid att god revisorssed krävde att hon fullföljde revisionen i KUR för räkenskapsåret den 1 september 2005–31 augusti 2006. A-son avgav sin revisionsberättelse för bolaget den 18 oktober 2006 och avgick som revisor vid bolagets årsstämma den 24 oktober 2006.

A-son har till RN ingett en s.k. second opinion över hennes revision i KUR. I denna sägs bland annat att A-sons revisionsinsats i KUR inte kan kritiseras samt att planeringen, genomförandet och rapporteringen av revisionsuppdraget följer god revisionssed och är godtagbart dokumenterat.

RN gör följande bedömning.

Av 21 § första stycket revisorslagen (2001:883) följer att en revisor för varje uppdrag i sin revisionsverksamhet ska pröva om det finns omständigheter som kan rubba förtroendet för hans eller hennes opartiskhet eller självständighet. I bestämmelsen behandlas fem typsituationer som alltid medför en presumtion för att revisorn ska avböja eller avsäga sig uppdraget. En av dessa tar sikte på det förhållandet att revisorn, eller någon annan i den revisionsgrupp där han eller hon är verksam, har ett direkt eller indirekt ekonomiskt intresse i uppdragsgivarens verksamhet (s.k. egenintressehot). Förutom i de särskilt angivna situationerna ska revisorn enligt 21 § första

stycket 2 avböja eller avsäga sig ett uppdrag om det föreligger något annat förhållande av sådan art att det kan rubba förtroendet för revisorns opartiskhet eller självständighet (den s.k. generalklausulen). Enligt 21 § andra stycket revisorslagen behöver revisorn dock inte avböja eller avsäga sig uppdraget om det i det enskilda fallet föreligger sådana särskilda omständigheter eller har vidtagits sådana åtgärder som medför att det inte finns anledning att ifrågasätta hans eller hennes opartiskhet eller självständighet.

Av RN:s utredning framgår att A-son var vald revisor i två redovisningsbyråer vilka utförde redovisningen åt 24 av hennes revisionsklienter.

RN har tidigare konstaterat att den omständigheten att en revisor samtidigt innehar revisionsuppdrag i redovisningsbyråer och i dessa byråers klientbolag kan utgöra ett egenintressehot. En förutsättning för att egenintressehot ska föreligga är att de affärsmässiga band som föreligger mellan revisorn och redovisningsbyrån är av någon omfattning.¹ Det är i ärendet inte utrett att så är fallet och därmed inte heller att egenintressehot föreligger. Däremot konstaterar RN att det förhållande att A-son har revisionsklienter gemensamma med två redovisningsbyråer i vilka hon är vald revisor är av sådan art att det kan rubba förtroendet för hennes opartiskhet och självständighet och att generalklausulen därför är tillämplig. Det föreligger därmed en presumtion för att hon skulle ha av sagt sig dessa revisionsuppdrag. A-son har dock, som framgått ovan, åberopat en second opinion över sin revisionsinsats i KUR. Utredningen i ärendet ger inte stöd för annan slutsats än att den second opinion hon har åberopat utgör en tillräcklig motåtgärd.² Däremot har beträffande A-sons revisionsuppdrag i NAB inte framkommit att det har förelegat sådana särskilda omständigheter eller att det har vidtagits sådana åtgärder som medför att det ändå inte har funnits anledning att ifrågasätta hennes opartiskhet eller självständighet. Genom att trots detta kvarstå som revisor i NAB har A-son brutit mot revisorslagens regler om revisorers opartiskhet och självständighet. Det förhållande att A-son, efter att RN öppnade detta disciplinärende, har av sagt sig uppdraget, förändrar inte denna bedömning. A-son ska därför meddelas en disciplinär åtgärd. RN finner att en erinran utgör en tillräcklig åtgärd.

Med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen meddelar RN A-son erinran.

Ärendet har avgjorts av RN genom dess tillsynsnämnd. I beslutet har deltagit f.d. domaren i Europadomstolen Elisabeth Palm, ordförande, hovrättspresidenten Gunnel Wennberg, vice ordförande, auktoriserade revisorn Ulla Nordin Buisman, skattedirektören Vilhelm Andersson, biträdande avdelningschefen Eva Ekström, godkände revisorn Klas-Erik Hjorth, utredningssekreteraren Jan-Erik Moreau samt professorn Claes Norberg. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Peter Strömberg, chefsjuristen Per Eskilsson, juris doktor Adam Diamant, revisionsdirektören Kerstin Stenberg samt avdelningsdirektören Tarja Keskimäula som föredragit ärendet.

¹ Se RN:s beslut den 22 mars 2007, dnr 2007-138.

² Angående omfattningen av den granskning som en utomstående revisor skall genomföra som grund för en second opinion, se RN:s beslut den 11 september 2003, dnr 2003-727, F 9/03 i RN:s praxissamling.